

# GRÓSZ JÓZSEF

Irta: MAKAR JÁNOS lelkipásztor

Valamikor Petőfi Sándor írta e sorokat Arany Jánoshoz:

Mig más szemenként szedi a borostyánt,  
Neked egy egész koszorút kell adni.

Igy vagyunk Grósz Józseffel is, egészé koszorút kell neki adni, mert az a költői munkásság, melyet rövid idő alatt végzett el, ezt mögköveteli. Első műve, a **Hungarian Anthology**, két kiadást ért meg rövid idő alatt s készül egy harmadik kibővített kiadás másik nagy alkotása. Az ember tragédiájának átültetése angol nyelvre: ez 1966-ban hagyta el a sajtót. **Ady Endre** költeményeinek fordítását a **Corvina** magyar könyvkiadó vette meg.

Grósz József levelet kapott Londonból, ahol hét magyar költő verseiből Anthológiát állítanak össze; őt is felkérték közreműködésre.

Grósz József kiváló tehetség, a Tragédiát 45 nap alatt fordította le, verstechnika alapos ismerője, nemcsak magyarul, de angolban és németben

Fordítani nem könnyű dolog (ehhez költőnek kell lenni.) Igaza van egyik nagy költőnknek, Reményik Sándornak, aki ezt írta:

A fordítás, fordítás — alázat.

Fordítani annyit tesz, mint meghajolni.

Fordítani, annyit tesz, mint kötve lenni.

Valaki mást, nagyobbát, átkarolva.

Félig őt vinni, félig vele menni.

1968

Grósz József 1893 november 17-én született Kupa-Lencse tanyán, Szikszó mellett, Abauj-Torna megyében. Atyja, Grósz Jakab földbirtokos, nem akarta, hogy fia gazdász legyen, mondván: "Nem akarom, hogy fiaim az eget vizsgálják, hogy esik-e vagy sem?! "Ezért mindent elkövettem, hogy taníttassa őket.

1938 december 22-én érkezett Grósz József New Yorkba. Innen Chicagóba ment, majd földet vásárolva, mint farmer telepedett le; 60 éves koráig volt dairy farmja. A sors iróniája, hogy mégis az apjának lett igaza. Erről így ír: "Apámnak határozottan igaza volt, mert 60 éves korom óta abból élek, hogy könyvelő és egyben irodavezető vagyok, mi nem lehettem volna, ha ő erre nem kényszerített volna."

Büszke apjára, mikor magyarságáról tesz vallomást: "Apám nevelése tette lehetővé, hogy bár sokat felejtettem, mégis megmaradt annyi, hogy a magyar költőket angolra lefordíthattam."

Atyja mellett, aki nagy hatással volt rá: Szőke bácsi volt, a debreceni Nagykönyvtár könyvtárosa. Dr. Török István professzor ezt írta Szőke bácsiról: "A könyvek szinte legendás híré ismerője volt, kívülről ismerte a könyvtár minden darabját: mint valami élő katológus forogdott ott. A diákokat ő szolgálta ki, ellátta könyvvel és jó tanácsokkal."

Maga Grósz József tesz vallomást arról, hogy mint 14 éves diák naponta bejárt a Könyvtárba és milyen jó volt hozzá az a könyvtáros: "Adott nekem jó könyveket olvasni. Én még ma is áldom az emléket, neki köszönhetem, hogy szívesen olvasni és 30 éves koromig lépést tartottam az irodalom minden munkáival."

Grósz József ily vulkanikus erővel végez el idősebb kora dacára, irodai munkája mellett fordításait, dicsőségére a magyar irodalomnak és javára az angol irodalomnak.

Mindezért pedig dicséret és elismerés illeti őt.

